

ปลากัดอาเซียน

ปลาสวยงามระดับโลก



ปลากัด เป็นปลาท้องถิ่นที่พบได้ทั่วไป
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
พบได้มากที่สุดบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงของประเทศไทย
ลาว กัมพูชา และเวียดนาม นอกจากนี้แต่ละประเทศ
ในอาเซียนยังมีการละเล่นกัดปลาเช่นเดียวกัน ถือได้ว่าเป็น
วัฒนธรรมร่วมของชาวอาเซียนอย่างหนึ่ง

ปลากัดพระราชทาน จุดเริ่มต้นการเป็นปลาสวยงามระดับโลก

ปลากัดถูกนำไปเลี้ยงในยุโรป และส่งต่อไปยัง
ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการเพาะพันธุ์
ให้มีความแข็งแรง มีรูปร่างและสีสันที่สวยงาม
ทำให้การเลี้ยงปลากัด “เปลี่ยนจากการเลี้ยง
เพื่อเกมกีฬาไปเป็นการเลี้ยงเพื่อเป็นปลาพันธุ์สวยงาม”

นักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวอเมริกันได้พัฒนา
สายพันธุ์ใหม่ขึ้นอีก 2 สายพันธุ์ ได้แก่
“ปลากัดหางสามเหลี่ยม (Delta)” และ
“ปลากัดหางสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ (Super Delta)”

นักเพาะพันธุ์ปลากัดชาวสิงคโปร์สามารถเพาะพันธุ์
“ปลากัดหางมงกุฏ (Crown tail)” ได้สำเร็จ
ซึ่งเป็นการผสมพันธุ์ระหว่าง “ปลากัดหางจ๊ก” หรือ
“ปลากัดหนามเตย” กับปลากัดหางสามเหลี่ยม



พ.ศ. 2383
(ค.ศ. 1840)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4
ทรงพระราชทานปลากัดส่วนพระองค์ ให้กับนายแพทย์
“ธีโอดอร์ แคนเตอร์ (Theodore Cantor)” ชาวอเมริกัน
และได้มีการศึกษาพร้อมทั้งตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่
ให้คนทั่วโลกได้รู้จักปลากัดในชื่อ Betta Splendens
(มีที่มาจากภาษาละติน หมายถึง นักรบผู้สง่างาม)
หรือชื่อสามัญ คือ Siamese fighting fish (ปลากัดสยาม)



พ.ศ. 2417
(ค.ศ. 1874)

นักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวอเมริกัน ได้มีการพัฒนา
สายพันธุ์ใหม่ ที่มีชื่อว่า “ปลากัดลิบบี้ (Libby)”
ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีครีบยาว เพราะเป็นการผสม
ข้ามสายพันธุ์กับ ปลากัดท้องถิ่นที่มีครีบยาว



พ.ศ. 2507
(ค.ศ. 1964)

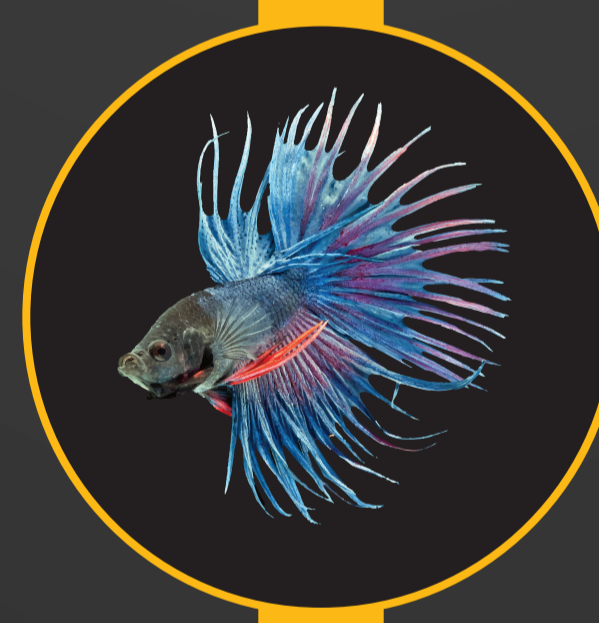


พ.ศ. 2510
(ค.ศ. 1967)

นักเพาะพันธุ์ปลากัดชาวเยอรมัน และฝรั่งเศส
ได้พัฒนาปลากัดสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้เลี้ยง
ปลากัดทั่วโลก คือ “ปลากัดหางพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว
(Half-moon)”



พ.ศ. 2530
(ค.ศ. 1987)



พ.ศ. 2543
(ค.ศ. 2000)

ปัจจุบันปลากัดเป็นปลาสวยงามที่ได้รับความนิยมและแพร่หลายทั้งภายในประเทศไทย และระดับโลก
มีการก่อตั้งสมาคมปลากัดขึ้นทั่วโลก เช่น สมาคม International Betta Congress (IBC), Betta Fish Club
ในประเทศต่าง ๆ และสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ปลากัดสยาม ฯลฯ รวมไปถึงการจัดประกวดปลากัด เช่น
International Betta Fish Competition, การประกวดปลากัดโดยสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ปลากัดสยาม
 เป็นต้น

รู้หรือไม่ว่า ชาวอาเซียนเรียกกันอย่างไร



ภาษาไทย : ปลากัด
ภาษาลาว : **ປາສຸກັບ**
ภาษาเขมร : Trey kroem phloek (เตรย กรอม ปลอก)
ภาษาเมียนมาร์ : တိုက်ခါး (ไต๋ กง)
ภาษามลายู : Belaga (เบลากะ) / Ikan Pelaga (อิกัน เปลกะ) /
Sepilai (เซปิล)

ภาษาอินโดนีเซีย : Ikan Cupang (อิกัน คูปัง) /
Ikan Katong (อิกัน กะตง) /
Ikan Laga (อิกัน ลากะ)
ภาษาสิงคโปร์ (ภาษาจีนกลาง) : 泰國鬥魚 (ไท่กั๋ว ไต้ว๋ หู่)
ภาษาเวียดนาม : Cá chọi (แฉ่ง ก่า) /
Cá lia thia (ก่า เลีย ตีเออ)

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- หนังสือมาตรฐานปลากัดสวยงามในประเทศไทย : ตำนานปลากัด โดยจินต์ หนูขวัญ, อรุณี รอดลอย
- “ตำนานและความเป็นมาปลากัดไทย” โดยสถาบันวัฒนธรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก <http://www.il.mahidoLac.th/e-media/siam-fighting-fish/history.html>
- Katherine Barrington. The Right Way to Care for Betta Fish (หนังสือออนไลน์). สืบค้นจาก https://talkfishy.com/images/freebooks/Right_Care%20for_Betta_Fish.pdf
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์. “เบตตามหาชัยเอชเอส” ปลากัดพันธุ์ใหม่สายพันธุ์แท้. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=9550000141325>

พิตรศกการ ปลากัด พิธีผู้แต่งสยวม
04-60/No.02



ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์